

Norway Royal Salmon ASA

Ferjemannsveien 10
7414 Trondheim
PB 2608, Sentrum
Telefon +47 73 92 43 00

Org.nr. NO 864 234 232 mva

Fiskeridirektoratet
Felles postmottak
Postboks 383
2381 Brumunddal

28. nov. 2021

Innspill til høring om Havbruk til havs – områder til KU

Vi viser til høringsbrev datert 1.11.2021 om innspill til områder for havbruk til havs (ref. 21/9681).

NRS er som kjent medlem av Sjømat Norge, men velger i denne saken å legge fram et eget innspill som et av få selskaper som er i gang med utvikling av offshore havbruksteknologi. Vi er enige i flere av innspillene til Sjømat Norge, men ikke prioriteringen av områder og grunnlaget (geografisk avstand) for å definere en buffersone mellom havbasert og kystnært havbruk i denne omgang.

1. Behovet for en buffersone mellom kystnært og havbasert havbruk

Vi er enige om at offshore havbruk ikke skal føre til økt smittepress innenfor kystnært havbruk. Det er flere måter dette kan skje på. Gjennom avstand i nautiske mil, valg av teknologi og strømretning/strømforhold i et område. HI rapporten (2021) modellerer smittespredning basert på produksjon i to HTH-er med stående biomasse på 100 000 tonn (sørvestlandet og utenfor Frøya). Utviklingen vil imidlertid måtte skje gradvis. Anbefalingen er en buffersone på 30 NM i Sør-Norge og 20 NM i Nord-Norge. Samtidig skriver HI at man ikke har faglig grunnlag for å fastsette en produksjonsgrense for områdene;

«Spørsmålet om skranker på MTB i HTH-områder kan derfor oversettes til skranker for økt smittepress. Hvor stor økning kan vi ha før det blir problematiske? Hvor liten må økningen være for å være neglisjerbar? Dette er vanskelige spørsmål hvor vi har dårlig faglig grunnlag for å fastsette grenseverdiene».

Type produksjonsteknologi

En buffersone mellom det kystnære havbruket og havbruk til havs fastsatt til 30/20 nautiske mil, er ikke teknologinøytral. Ved utvikling av produksjonsteknologier som kan dokumentere så lav lusesmitte at risiko for spredning av lusesmitte inn mot det kystnære havbruket «blir neglisjerbar», vil buffersonen målt i avstand kunne være mindre enn 20-30 nautiske mil. Eksempler på slike produksjonsteknologier kan være merdkonstruksjoner for nedsenket drift, semilukket og lukket drift (eksempler på teknologier under utvikling; AOF, Atlantis, Grieg, Havfarmen, Aquatraz, m.fl). Pr i dag vet vi ikke hvilke teknologier som vil være best egnet for havbruk til havs, eller hvor langt til havs man trenger å bevege seg relatert til smittespredning av lus.

Teknologivalg bør inn i vurdering av hvilke områder som bør utredes nærmere for havbruk til havs, og der valg av områder innenfor buffersonen ikke vil gå på bekostning av det overordnede hensynet om å ikke øke smittepresset for det kystnære havbruket. Det kan løses med vilkår til dokumentasjon av

lusetall ved kvalifisering for en tildeling, som kan benyttes i modellering av smittespredning (for eksempel med HI sin modell).

Strømforhold og strømretning

Den nordgående hovedstrømmen langs kysten utgjør en mindre risiko generelt for spredning til kystnært havbruk, når vi er i Troms og Finnmark. Det er en svakhet at det ikke er gjort modellering av smittespredning områder i nord i rapporten til HI (2021), men kun på sørvestlandet og utenfor Frøya.

2. Innspill til områder

Rammebetingelser og støtteordninger bør i størst mulig grad være teknologinøytrale. HI rapporten baserer seg på en driftsmodell som i dag; åpne merder driftet i overflaten.

Produksjonsområder – områder havbruk til havs

Det bør gjøres et arbeid med revisjon av yttergrensene (vertikal kartstrek) i produksjonsområdeforskriften. Fastsettelse av PO områder skjedde før arbeidet med rammebetingelser / behov relatert til havbruk til havs for alvor kom på bordet. Yttergrensene ligger så langt ute at miljøkreftene er betydelig over det som dagens produksjonsteknologi for det kystnære havbruket er sertifisert for. Det vil også være store forskjeller hvor eksponert den nære kystlinjen er. Kysten er lang med ulike avslutninger ut mot havet – Stadt og Vikna/ Frøya er to vidt forskjellige områder der en grense for de to siste vil kunne settes lenger ut enn ved Stadt.

Det sagt, ser ikke vi at det må utgjøre en utfordring å definere områder innenfor buffersonen, som da vil kunne ligge innenfor dagens definerte produksjonsområder, så lenge disse områdene er avmerket for teknologier for havbasert havbruk og det er gitt føringer på hvordan man kan kvalifisere seg for tildeling i områdene. Installasjoner som AOF konseptet på Hs 6,5 kan ikke realiseres under et regelverk som produksjonsområdeforskriften. Det er ikke grunnlag for å bære de utviklingskostnadene på toppen av kjøp av MTB på nivåer staten har satt på tildeling av volumer i PO-er med grønn status. Det er uavhengig av om det er AOF-konseptet eller andre offshore konsepter. Dette kommenterer også Fiskeridirektoratet i sitt høringsbrev.

Trinnvise steg utvikling av havbruk til havs

Med en sjablongmessig tilnærming til en bufferson (20-30 nautiske mil) tapes muligheten for en trinnvis utvikling fra det kystnære havbruk til havbruk til havs over en lang tidsperiode. Det innebærer videre utviklingssteg med unødig høy risiko.

Vi mener det er vesentlig at myndighetene tilrettelegger for at næringen gradvis kan ta steg ut mot havbruk til havs. Utvikling av havbasert oppdrettsteknologi dreier seg om mer enn å utvikle merdkonstruksjoner. Tilhørende infrastruktur investeringer vil også bli betydelige. Å gå rett fra miljøkrefter på Hs 3-5 til Hs 20-25 introduserer risikomomenter for fiskevelferd og HMS på nivåer der vi som bransje i dag står uten erfaring og hvor næringen, leverandørklyngen og kunnskapsmiljøer har et lite/begrenset kunnskapsgrunnlag.

Fiskeri og havbruk er næringer som ligger høyest oppe i statistikken for skader/ dødsfall (HMS risiko). Av denne grunn er det også vesentlig at det tilrettelegges for en gradvis utvikling av oppdrett utenfor områdene for kystnært havbruk. Det er uheldig å legge opp til en høy risikoprofil. Selv om oljebransjen har kunnskap om dette, er drift av havbruk forskjellig fra olje og vi må lære oss å drifte offshore.

Oljenæringen jobber for mer autonome plattformer for å redusere HMS risiko. De er avhengige av helikoptertransport som har en høy HMS risiko om noe skjer. Skal vi langt til havs blir vi avhengige av slik transport. HMS er også et viktig moment for prekvalifisering av aktører som søker om tillatelser til å etablere havbruk til havs.

Forslag til område utenfor Troms og Finnmark

Utenfor Troms og Finnmark er kun 7 Tromsøflaket merket av, og vi mener som Sjømat Norge at dette er lite relevant å prioritere først for tilrettelegging for havbruk til havs. Det er langt til havs, et svært utfordrende klima (kulde, is, drivis, værforhold gjennom vinteren generelt) både med tanke på design av konstruksjoner og operasjoner, inkludert større driftskostnader.

For å hensynta teknologiutvikling som kan dokumentere så lav lusesmitte at smittespredning mellom havbasert og kystbasert havbruk blir neglisjerbar, foreslår vi å inkludere område 21 og 23. Det vil ivareta mulighet for en trinnvis utvikling mot havbasert havbruk og en bedre geografisk fordeling av områder langs kysten. Til sammen er dette små områder sammenlignet med de som er valgt lenger sør. En nærmere vurdering vil fremskaffe kunnskap om mulighetene for sameksistens eksisterer for hele eller deler av områdene. Områdene er relevante og aktuelle i en første prioritering/ først runde for produksjonsteknologier som vårt AOF-konsept, som over de neste par årene vil dokumentere resultater fra drift.

Begge områdene ble i rapport fra 2019 anbefalt for konsekvensutredning (Fiskeridirektoratet 2019:18/141). Poenget med en KU må være å få fram et bedre kunnskapsgrunnlag, for å ta en kunnskapsbasert vurdering/ beslutning om områdene i sin helhet eller delvis kan være egnet for utlysning til havbruksformål. Det å avvise området før en KU virker lite logisk for vår del. Vi vil mene at miljøforvaltningen svarer opp basert på et generelt kunnskapsgrunnlag om muligheter for sameksistens, og om sameksistens innenfor gitte føringer faktisk vil medføre uakseptable konsekvenser for sjøfuglbestander om hele /deler av området ble prioritert for havbruk.

Vennlig hilsen

Anne-Sofie Utne
Konserndirektør Forretningsutvikling